

Тарас П'ятничук,
кандидат історичних наук,
провідний науковий співробітник,
Чернівецький обласний краєзнавчий музей,
м. Чернівці, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5285-2067>

УКРАЇНА В ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНІЙ ДУМЦІ США ПІД ЧАС ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Анотація. У статті здійснено аналіз репрезентації України як географічного та політичного простору в американській періодиці періоду Першої світової війни. Розглянуто позицію політичного істеблішменту щодо вирішення українського питання. Окрема увага приділена діяльності аналітичної групи «Інквасері», яка готувала рекомендації для адміністрації В. Вільсона щодо формування зовнішньої політики США наприкінці війни.

Мета статті полягає в аналізі еволюції сприйняття України, а також проблеми українського державотворення в громадсько-політичній думці США 1914 – 1918 рр.

Методологія дослідження ґрунтується на дотриманні принципів системності, об'єктивності та історизму. Для дослідження витоків та формування уявлень про Україну в США був використаний історико-генетичний метод. Здійснити послідовний аналіз подій 1914 – 1918 рр. допоміг проблемно-хронологічний метод. При розгляді і співставленні матеріалів різних періодичних видань, а також позицій політичних діячів був використаний порівняльно-історичний метод. У дослідженні також застосовано контент-аналіз преси, мап і політичної карикатури, що дало змогу простежити та оцінити висвітлення України й українського питання.

Новизна дослідження полягає у комплексному та системному аналізі еволюції образу України в американському публічному просторі в період Першої світової війни, який формували періодичні видання США. Висвітлено діяльність групи «Інквасері» та проаналізовано її рекомендації адміністрації В. Вільсона щодо вирішення українського питання на Паризькій мирній конференції.

Автор доходить висновку, що попри визнання окремішності українського народу, в американському публічному та політичному просторі Україна здебільшого розглядалася як частина колишньої Російської імперії, а її державність – як похідна від німецької політики. Обмежене розуміння українського питання, позиція адміністрації В. Вільсона та відсутність сталої підтримки з боку США стали чинниками, які вплинули на невдачу українського державотворення після завершення Великої війни 1914 – 1918 рр.

Ключові слова: Перша світова війна, США, міжнародна політика, українське питання, преса, американо-українські відносини.

Постановка проблеми. Російсько-українська війна внесла суттєві корективи в розстановку сил на міжнародній арені та поставила під сумнів дотримання принципів міжнародного права. Разом з тим, російська агресія проти України видозмінила розвиток американо-українських відносини. З одного боку США, як держава, стали головним союзником України в її війні за незалежність. З іншого – зріс інтерес з боку американського істеблішменту та американської громадськості до України, про яку в США донедавна згадували не так часто. Така видозміна не є чимось новим та унікальним. Схожу тенденцію, щоправда в менших масштабах, можна простежити в період Великої війни 1914 – 1918 рр., коли про територію

України дедалі частіше почали згадувати в американській періодиці та навіть під час засідань Конгресу.

Аналіз досліджень та публікацій. Процес становлення та розвитку американо-українських відносин в період Великої війни та Української революції 1917 – 1921 рр. став предметом дослідження низки вітчизняних істориків. Комплексний аналіз взаємин між США та УНР здійснив у своїй монографії О. Павлюк. Автор, головним чином, зробив акцент на взаєминах США з Українською Центральною радою та Директорією, проблемі територіальної приналежності Галичини, а також обговоренні українського питання на Паризькій мирній конференції [4]. Програму повоєнного облаштування світу, запропоновану президентом США В. Вільсоном та вирішення українського питання відповідно до її положень розглянули у своїх публікаціях Н. Городня [1], В. Шамраєва [6], О. Макарчук та В. Макарчук [3]. Розвиток політичної ситуації в Україні впродовж 1917 – 1918 рр. через призму спостережень американського представника Дагласа Дженкінса проаналізувала у своєму дослідженні Т. Клиніна [2]. Доцільно згадати й публікацію О. Сухобокової [5], яка дослідила діяльність української діаспори в США, спрямовану на пошук підтримки УНР американською громадськістю та правлячими колами.

Попри увагу вітчизняних істориків до розвитку американо-українських відносин періоду Першої світової війни варто зауважити, що основний їх фокус зосереджений на питаннях дипломатії та офіційній політиці Вашингтона. Натомість тематика сприйняття українських земель та українського народу в США опинилися поза їх увагою.

З огляду на це *метою статті* є аналіз еволюції сприйняття українських земель та ідеї незалежної української держави в громадській і політичній думці США під час Великої війни 1914 – 1918 рр.

Виклад основного матеріалу. На початку ХХ ст. США посіли провідні позиції у світі за темпами економічного розвитку. Однак незначні (порівняно з провідними країнами Європи) збройні сили, а також відсутність розгалуженого дипломатичного корпусу обумовлювали обмежений політичний вплив США на міжнародній арені. Підтримка ж ізоляціоністського курсу в зовнішній політиці призвела до того, що американці мало цікавилися європейською політикою, географією та культурою.

Американську громадськість здебільшого турбували нагальні питання внутрішнього життя, на кшталт міграції, податків, збільшення своїх капіталів, розслідування корупційних скандалів. Водночас проблемам зовнішньої політики відводилася другорядна роль, що у свою чергу впливало і на сприйняття інших країн, розуміння їх культури, традицій та навіть географічного розташування. Цікавий факт, який наочно демонструє розуміння американцями європейської географії, навів британський журналіст Джеймс Велплі у своїй книзі «Американська громадська думка». В червні 1913 р. в Будапешті мав відбутися міжнародний з'їзд суффражисток. За кілька днів до його початку американським дипломатам в Бухаресті було доручено забронювати кімнати в готелі для учасників з'їзду. В повідомленні вказувалося, що кімнати мають бути розташовані у зручному місті, неподалік зали зібрань з'їзду в Будапешті [31, с. 219 – 220].

Брак знань американців про різні регіони Європи засвідчував і Дженінг Брайян – політик та майбутній держсекретар США, який здійснив у 1905 – 1906 рр.

навколосвітню подорож. Описуючи у спогадах відвідування Балканського півострова, він зазначав: «Південно-Східна Європа перебуває за межами подорожей і маловідома для нас» [13, с. 385].

Як серед широкої громадськості, так і в правлячих колах США домінувало уявлення, що чим далі на схід Європи, тим менш знайомими здавалися ці території. Українські землі в цьому плані не були винятком. Навряд чи американський соціум мав хоча б якесь уявлення про неї. Як зазначили з цього приводу історики Є. Камінський та О. Гаран, для офіційного Вашингтона до Першої світової війни Україна та «українське питання» залишалися суцільною «terra incognita» [20, с. 249-250].

Початок в серпні 1914 р. війни в Європі кардинально змінив ситуацію, обумовивши зростання серед американців інтересу до європейських подій. На шпальтах американської преси регулярно з'являлися статті не лише про загальнополітичну ситуацію, а й про перебіг подій на фронтах. В цьому контексті нерідко й фігурували українські землі та деякі українські міста. Зокрема, в номері газети «Milwaukee Leader» (Мілвокі, штат Вісконсин) за 8 вересня 1914 р. була опублікована стаття «Шанс для Польщі», де аналізувалися нові можливості, що постали перед поляками з початком світової війни. У контексті аналізу перспектив постання польської держави на політичній мапі Європи у статті також згадувалася й територія Галичини: «Далі на схід, де переважає русинська або українська раса і де вдалося успішно боротися проти польського впливу, є ознаки процвітання; і цей міцний та неприємний народ незабаром закріпиться в Галичині, як в політичному, так і в промисловому плані. Вони є фактором у польському питанні, який не можна ігнорувати» [9, с. 8].

Більше інформації про українців з'явилося в газеті «Buffalo Express» (Баффало, штат Нью-Йорк) від 14 вересня 1914 р. Автор статті, згадуючи про збори, що організували та провели представники польських та українських організацій в Баффало практично в один тиждень, пояснював читачам хто такі українці, яка їх чисельність, а також коротко характеризував взаємини з іншими народами, зокрема з поляками та росіянами [21].

Впродовж 1915 – 1916 рр. в американських періодичних виданнях почала з'являтися докладніша інформація про українські землі, їх історичний та культурний розвиток. Переважна більшість цієї інформації подавалася в контексті воєнно-політичної ситуації на Східному фронті, а про українські землі згадувалося як про території, де проходили бойові дії, планувався подальший наступ ворогуючих армій, або ж перераховувалися вчинені воєнні злочини [7; 28, с. 12]. Проте часом траплялися й винятки. Зокрема, у газеті «The Sun» (Нью-Йорк) за 10 жовтня 1915 р. з'явилася велика стаття під заголовком «Україна, забута країна, що може відділитися від Росії», а також карта із позначенням декількох українських губерній та міст (Волинська, Подільська, Київська, Полтавська та Харківська) [16, с. 5]. Її автор – Джейкоб Вітмер Гартман, філолог та журналіст, ставив досить слушне питання: «Але що ж таке країна... що таке Україна? Скільки людей в Америці коли-небудь чули про неї...?». Даючи на нього відповідь, Гартман підкреслював, що: «Україна – воєнна країна, котра займає велику частину південної Росії і навіть простягається на територію теперішньої австрійської коронної провінції Галичина. Етнографічно народ, який займає територію вздовж північного узбережжя Чорного моря і простягається до лісів Брест-Литовська на

півночі, до Каспійського моря на сході і до Карпат на заході, завжди носив український відтінок» [16, с. 5].

Наголошуючи на окремішності українців як народу, автор підкреслив: «Їхня мова чисто слов'янська й іменується великоросами чи московитами «малоросійською». Самі вони не люблять коли їх називають малоросами, надаючи перевагу як для себе, так і для назви своєї мови – українська. В Австрії вони отримали ще одну назву – русини» [16, с. 5]. При цьому Гартман зауважив, що чисельність українців відповідає населенню Італії, а їхня мова відрізняється від російської так само, як англійська від німецької.

Гартман констатував факт, що попри появу англomовної літератури і статей про Україну, вона все ще залишалася для американців маловідомою та незбагненою територією, як і її населення. Лише війна 1914 р. підтвердила стратегічне значення України, багатой на родючі чорноземи, запаси заліза, вугілля та нафти. На його думку, незалежна Україна могла б не лише блокувати російські стратегічні інтереси, але й зменшити загрозу російської експансії та забезпечити свободу Балкан [16, с. 5]. Підсумовуючи свої роздуми над подальшими перспективами українців, він зазначив: «Україна може стати незалежною державою, або отримати широку автономію у федеративній Росії, що принесе стабільність та культурний розвиток у регіоні» [16, с. 5].

Інформаційну кампанію шляхом поширення спеціальної літератури зі свого боку проводили і представники української діаспори в США. Зокрема, зусиллями Українського інформаційного центру при Українській народній раді була видана ціла низка брошур, яка знайомила американських читачів з українською історією, культурою, традиціями, а також прагненнями до незалежності [5, с. 153].

В останні два роки Великої війни обсяг інформації про Україну зріс не лише в американських періодичних виданнях [Рис. 1], але і серед політиків та дипломатів. Діяльність української діаспори США привела до того, що 24 січня 1917 р. Джеймс А. Гамміл – конгресмен-демократ від штату Нью-Джерсі, подав на розгляд обох палат резолюцію про підтримку у війні українського народу. 22 лютого вона була схвалена, а після підписання президентом 2 березня набула чинності. Окрім того В. Вільсон проголосив 21 квітня спеціальним днем, коли американці могли висловити свою симпатію русинам у воюючих країнах шляхом здійснення благодійних внесків, які у свою чергу мали бути передані Американському червоному хресту [5, с. 156].

Проте головним каталізатором зростання інтересу до регіону все ж таки стали бурхливі події в Російській імперії – Лютнева революція, падіння династії Романових, а також поява нових державних утворень на політичній мапі Європи. В пресі США досить часто фігурували слова «Україна», «українці», «український». Щоправда, зустрічалися вони здебільшого при описі дезінтеграційних процесів колишньої Російської імперії. Скажімо, в липні 1917 р. в багатьох виданнях згадка про Україну фігурувала в статтях, що інформували читачів про кризу Тимчасового уряду. З листопада основний акцент американських видань був зосереджений на приході до влади більшовиків та їхніх діях щодо зміцнення влади. Саме тому Україна і Українська Центральна Рада згадувалися в контексті протистояння цій загрозі. Зокрема, в газеті «New Britain herald» (Нью-Бритен, штат Коннектикут) за грудень 1917 р. повідомлялося про протистояння між українськими і більшовицькими військами в Одесі [8, с. 11], а «The Morgan City daily review»

(Морган-Сіті, штат Луїзіана) інформував читачів про ослаблення влади більшовиків завдяки наступу українських військових та козаків Каледіна [11, с. 1].

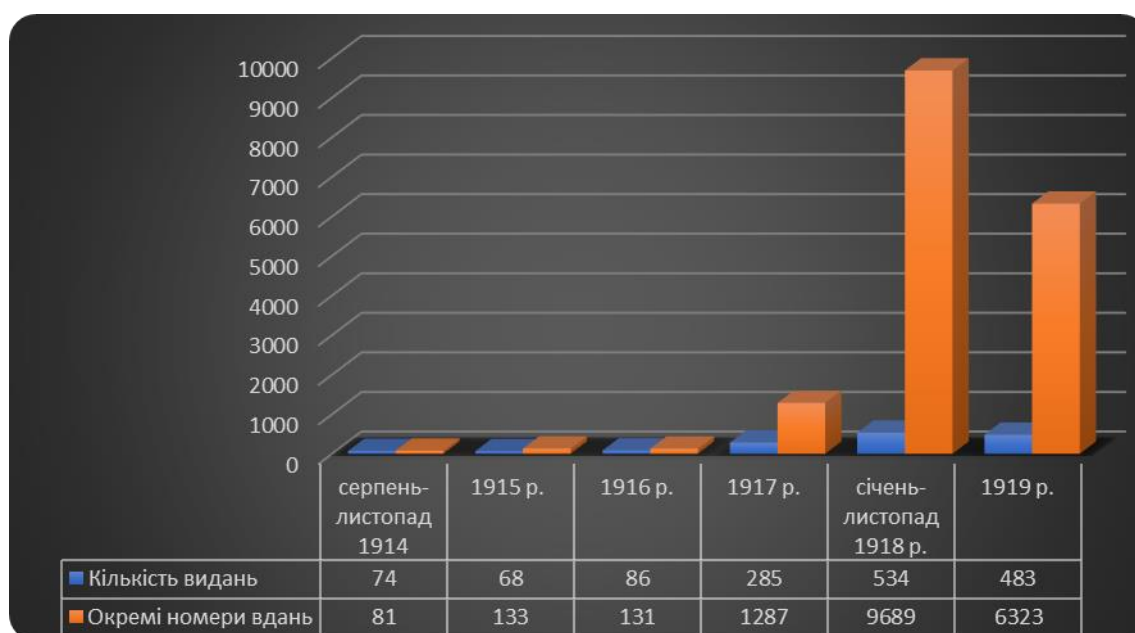

Рис 1. Кількість згадок слова «Україна» в пресі США впродовж 1914–1919 рр. на основі даних з Бібліотеки Конгресу США 09.04.2026 р. [14].

Аналіз періодичних видань за 1918 р. дозволяє стверджувати, що кількість згадок про Україну, порівняно з попередніми роками, була найбільшою. Столична газета «The Washington times» (Вашингтон, округ Колумбія) від 28 січня 1918 р. інформувала про те, що Українська Центральна Рада проголосила повну незалежність України [29, с. 1]. Впродовж року у пресі також з'являлися великі статті, автори яких роз'яснювали читачам прагнення українців до політичного самовизначення, здійснювали короткий екскурс в історію, культуру, інформували про соціально-економічний розвиток. Показовим прикладом була стаття «Боротьба України за самоврядування» [17, с. 8; 18, с. 7; 19, с. 10].

В серпневому випуску 1918 р. популярного американського наукового часопису «National Geographic Magazine» навіть вийшла окрема велика стаття «Україна, минуле та майбутнє» (The Ukraine, Past and Present). Її автор Невіл Отто Вінтер був подорожнім, який відвідав низку країн і на основі своїх спостережень й досліджень опублікував кілька праць з описом культури, історії, етнографії та економіки цих країн. Напередодні Великої війни Вінтер відвідав західні провінції Російської імперії, в тому числі і територію України, а враження та міркування від побаченого виклав у книзі «Російська імперія сьогодні і вчора» (The Russian Empire of To-day and Yesterday) [32]. Опублікована в «National Geographic Magazine» стаття була частиною книги, щоправда вже з корективами у відповідності до міжнародно-політичної ситуації, що склалася на 1918 р. Вказуючи на значення регіону, Вінтер зауважив: «Назва Україна означає прикордоння. Століттями це був оплот, який захищав Польщу та Литву від татар, турків та інших мігруючих східних жителів» [33, с. 115]. Далі автор стисло охарактеризував політичну історію України, зробивши основний акцент на козаччині, протистоянні з Польщею,

Османською імперією, взаєминах з Московським царством та Російською імперією.

Підкреслюючи специфіку українців та їх відмінність, перш за все, від росіян, Н. Вінтер зазначав: «Вони (українці – автор) розмовляють діалектом, який значно відрізняється від діалекту, яким говорять на північ і північний схід від них... Народ гарніший за великоросів... Вони, як правило, вищі і міцніші... У них живий темперамент, що веде до легковажної веселості духу, якої не знайти серед московитів... Їх характер досить поетичний і вони дуже музичні... Також вони великі любителі квітів» [33, с. 118 – 119]. Принагідно Вінтер коротко описав великі українські міста (Київ, Харків, Одесу), а також охарактеризував побут та звичаї сільських жителів. Як доповнення до статті, автор розмістив зроблені власноруч фотографії, що відображали як міську архітектуру, так і буденне життя і традиції.

Попри наявність таких публікацій в пресі, все ж таки, домінувала інформація іншого штибу – укладення Українською Центральною Радою Брест-Литовського мирного договору з країнами Четверного союзу та вступ німецьких військ на територію України. При цьому автори таких публікацій, ігноруючи більшовицьку загрозу, перед якою опинилася УНР, вказували на загарбницькі плани Німеччини та її союзників, а Брест-Литовський договір характеризували як привід для здобуття контролю над українськими природними ресурсами [12, с. 2]. Територія України розцінювалася як складова частина колишньої імперії, відділена зусиллями німецьких військових. Так, лютневий випуск «The New York Times» (Нью-Йорк) 1918 р. інформував, що нова республіка отримує розширену територію коштом решти Росії [26], а «Yorkville enquirer» (Йорк, штат Південна Кароліна) характеризував Україну як російську провінцію, що уклала окремих мир з Німеччиною [25, с. 4].

Тенденцію ототожнення України із колишньою імперією Романових зберегла і політична карикатура, що була досить поширеним інструментом тодішньої пропаганди. В 1918 р. з'явилася низка карикатур на тему Брест-Литовського договору, на кількох з яких була представлена і Україна. Зокрема, робота відомого американського художника-карикатуриста Г. Вільямса «Весняні капелюшки» (Spring Bonnets) зобразила колишню імперію як власницю магазину із коронами до якого увірвалися кайзер Вільгельм II та німецькі солдати. Погрожуючи їй зброєю, німці здійснювали грабунок, приміряючи представлені корони. Одна з них була підписана як Україна [Рис. 2]. Такий сюжет недвозначно вказував на те, що поява нових держав у Східній Європі – наслідки німецької політики.

Автори інших карикатур основний акцент робили на експансіоністській політиці Німеччини щодо України. Досить яскраво це відобразила карикатура під назвою «Німецька матінка Габбарт» (The German Mother Hubbard) [Рис. 3]. На ній Україна була представлена як порожня комора, до якої здивовано зазирає кайзер Вільгельм у пошуках їжі – пряма відсилка до прагнень німців одержати від УНР зерно та інше продовольство, передбачене умовами Брест-Литовського мирного договору.

Рис. 2. Карикатура «Весняні капелюшки» [34].

Рис. 3. Карикатура «Німецька матінка Габбарт» [27].

Ще один американський художник-карикатурист В. А. Роджерс, автор серії антинімецьких карикатур періоду Першої світової війни, вдався до виразної алегоризації, надаючи німецькій політиці щодо України «тваринних» рис. У його роботі «Нічого крім сухих кісток» [Рис. 4] німецькі солдати постають в образі гієн, що сидять перед всіяним кістками полем, позначеним як «Україна – земля достатку». Така візуалізація формує уявлення про Україну як об'єкт виснажливої експлуатації та водночас підкреслює сприйняття німецької політики виключно в деструктивному ключі.

Рис. 4. Карикатура «Нічого крім сухих кісток» [15].

Карикатури опублікували кілька газет як супровідний матеріал до статей, а також журнал «Cartoons Magazine», який спеціалізувався на політичній карикатурі. Зображуючи Україну в такому ракурсі, художники-карикатуристи в першу чергу переслідували головну мету, яку ставила перед ними державна пропаганда – формування негативного образу ворога в американському суспільстві.

Окремим засобом репрезентації України були мапи. До 1917 р. на мапах, як професійних, так і пропагандистських Російська імперія зображувалася як єдине ціле. Проте із падінням монархії та зникненням імперського простору ситуація змінилася. Впродовж липня 1917 р. – листопада 1918 р. в американській пресі було опубліковано близько 30 мап, що відображали територію України. Вони були доволі неточними та непрофесійними, а їх автори – погано обізнаними з реальною ситуацією. До того ж їх змістове наповнення часом кардинально різнилося. Зокрема, мапа, опублікована у нью-йоркській газеті «The Sun» за 22 липня 1917 р. позначала межі України п'ятьма губерніями: Подільською, Київською, Чернігівською, Полтавською та Харківською [22, с. 135]. Мапа, розміщена в «New York Times Magazine» за 17 лютого 1918 р. позначала межі України 8 губерніями, додаючи до вже згаданих ще Волинську, Катеринославську та Херсонську [22, с. 141]. Спільною рисою цих мап було зображення України складовою частиною

колишньої Російської імперії, відокремленої за сприяння Німеччини. Їх поширення виконувало пропагандистську та просвітницьку функції, спрямовані на висвітлення політичних змін у Східній Європі для американського суспільства, з акцентом на німецькій агресії.

Безумовно, присутність інформації про Україну в періодичних виданнях та карикатурах США сприяли формуванню певного уявлення серед американців про регіон. Проте оцінити наскільки вони співчували позитивному вирішенню українського питання доволі важко. Можна припустити, що переважній більшості американців було байдуже, частина взагалі не цікавилася справами заокеанських держав. Підтвердженням цього може бути анекдот, розміщений в одному з номерів гумористичного журналу «Judge» за вересень 1918 р.: «Що ти знаєш про Україну? Нічого. Я сам ніколи не вживаю таких ліків від головного болю» [24].

Розглядаючи позицію правлячих кіл США, зокрема президента В. Вільсона та його адміністрації, варто зазначити, що, попри наявну в пресі й консульських звітах інформацію, вони продовжували розглядати колишню імперію як єдиний цілісний простір. Зокрема, президент США ототожнював росіян з усіма народами імперії. Саме тому він був не готовий до розпаду Російської імперії на окремі національні утворення, що розпочалося після Лютневої революції 1917 р. [30, с. 380]. Пізніше, під час роботи Паризької мирної конференції в 1919 р. американський дипломат Ф. Полк пояснював послу УНР в Лондоні Арнольду Марголіну позицію США наступним чином: «Україна – це щось на кшталт нашого Півдня, а Росія відіграє в українсько-російському конфлікті роль нашої Півночі. Ось чому вся українсько-російська сварка нагадує нам Громадянську війну в Америці» [20, с. 250].

Після вступу США у Першу світову війну на боці країн Антанти перед В. Вільсоном постала проблема формування та оприлюднення американських цілей війни, а також моделі повоєнного світоустрою. Задля реалізації цих завдань у вересні 1917 р. зусиллями його радника полковника Е. Гауза була сформована аналітична група вчених «Інкваєрі» (Inquiry) до якої увійшло 126 науковців.

Структурно «Інкваєрі» було поділено на декілька відділів, кожен з яких займався відповідним комплексом проблем та регіоном. За період своєї діяльності експерти групи підготували близько 2000 звітів та відповідних мап, які в подальшому були використані під час роботи Паризької мирної конференції. Серед питань, які вивчали члени групи, було й питання приналежності українських земель, а тому цілком природньо, що воно знайшло своє відображення у звітах та рекомендаціях «Інкваєрі». Деякі члени групи, подібно до американських політиків, доволі скептично ставилася до ідеї створення незалежної української держави». Зокрема, історики В. Сімхович та Ф. Голдер, які були російськими іммігрантами, написали кілька звітів, присвячених Україні й наголошували на необхідності її збереження у складі оновленої Росії. Негативною була й позиція Р. Лорда, який був відповідальним експертом з польського питання та вважав за доцільне приєднання Східної Галичини до відновленої Польщі [10, с. 269 – 270].

Остаточні рекомендації «Інкваєрі» щодо українського питання були обґрунтовані і викладені у загальному звіті щодо облаштування кордонів Європи від 21 січня 1919 р. Експерти групи пропонували створення незалежної української держави, але лише за умови, що вона буде достатньо сильною та життєздатною для цього. За цієї умови до складу України мала б бути приєднана і Східна Галичина. В

протилежаючому випадку, тобто, якщо на території держави продовжуватиметься анархія, чи свою владу встановлять більшовики, Східна Галичина мала б відійти на правах автономії до Польщі [23, с. 227]. Окрім Галичини до складу української держави рекомендувалося приєднати і Кримський півострів, що обґрунтовувалося географічним відмежуванням півострова від Росії, а також недоцільністю створення окремої кримсько-татарської держави [23, с. 228].

Однак, існування незалежної України, відповідно до рекомендацій «Інкваєрі», мало бути тимчасовим, оскільки передбачалося її входження до складу Росії на федеративних засадах, але після повалення більшовицького уряду. Такий крок аргументувався економічною доцільністю [23, с. 219]. У звіті окремо розглядалася й приналежність Закарпаття та Бессарабії. Приєднання цих територій до України відкидалося з огляду на геополітичні та стратегічні мотиви. «Інкваєрі» рекомендували приєднати Закарпаття до Чехословаччини, у складі якої місцеве населення могло б отримати сприятливі можливості для розвитку. Що стосується Бессарабії, то вона мала б відійти до складу королівства Румунія, так само, як і заселена румунами частина Буковини [23, с. 231 – 232].

Утім, при виробленні умов мирних договорів під час роботи Паризької мирної конференції рекомендації «Інкваєрі» так і не були враховані.

Висновки. Впродовж Першої світової війни в періодичних виданнях США неодноразово з'являлися згадки про Україну та українців, що було зумовлено загальним зростанням інтересу до європейських подій. Висвітлення українського питання в пресі відбувалося поступово: від майже повної відсутності знань і сприйняття України як «terra incognita» на початку війни – до частіших згадок у контексті воєнних подій і революційних процесів у Російській імперії та, зрештою, до появи розлогих аналітичних публікацій у 1917 – 1918 рр. Проте, визнаючи існування окремого українського народу, що колись мав власну державність, більшість авторів не виходили за межі уявлення про цю територію як складову частину простору колишньої Російської імперії. Тому навіть проголошення незалежності УНР та укладення миру в Бресті-Литовському переважно розцінювали як наслідок німецької політики, спрямованої на відокремлення від колишньої імперії Романових багатих на природні ресурси територій.

Попри зростання обсягу інформації про Україну, політичне керівництво США, зокрема адміністрація В. Вільсона, продовжувало розглядати території колишньої Російської імперії як єдиний політичний простір. Подібні підходи простежуються і в рекомендаціях аналітичної групи «Інкваєрі», яка, визнаючи можливість існування української держави, водночас розглядала її лише як тимчасове утворення з перспективою входження до федеративної Росії. Таким чином, образ України, сформований у пресі, не суперечив, а радше відповідав офіційному політичному баченню, що зумовлювало відсутність чіткої підтримки ідеї української незалежності. Зрештою, ця обставина стала одним із чинників невдалої спроби українського державотворення після завершення Великої війни 1914 – 1918 рр.

Список використаних джерел та літератури:

1. Городня Н. Принцип національного самовизначення у формуванні нового світового порядку після Великої війни / Н. Городня // Історичні і політологічні дослідження. – 2019. – № 1 (64). – С. 92–101. DOI: <https://doi.org/10.31558/2079-1828.2019.1.11>.

2. Клиніна Т. Діяльність представника США Дагласа Дженкінса в Українській Народній Республіці (1917 – 1918 роки) / Тетяна Клиніна // Американська історія та політика. – 2019. – № 7. – С. 7–16. DOI: <https://doi.org/10.17721/2521-1706.2019.07.7-16>.
3. Макарчук О. Г. Політика Франції, Великобританії та США щодо України (1918 – 1921 рр.) / О. Г. Макарчук, В. С. Макарчук // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Держава та армія. – 2000. – № 408. – С. 60–66.
4. Павлюк О. Б. Боротьба України за незалежність і політика США (1917–1921) / О. Б. Павлюк. – К.: Akademia, 1996. – 188 с.
5. Сухобокова О. Українська громада США та українське питання в період Першої світової війни / О. Сухобокова // Американська історія та політика. – 2016. – № 1. – С. 151–161.
6. Шамраєва В. М. Поява українського питання у зовнішньополітичній доктрині США у першій чверті XX ст. / В. М. Шамраєва // Вісник Дніпропетровського університету. – 2013. – Т. 20. – Вип. 23 (3). – С. 246–251.
7. Accuse Serbs of cruelty [Electronic Resource] // New York Times. – 1916, October 27. – Mode to Access: <https://tinyurl.com/2w59pcfb>.
8. Attack Arsenal // New Britain Herald. – 1917, December 17. – P. 11.
9. A chance for Poland? // The Milwaukee Leader. – 1914, September 8. – P. 8.
10. Biskupski M. B. Re-Creating Central Europe: The United States «Inquiry» into the Future of Poland in 1918 / M. B. Biskupski // The International History Review. – 1990. – Vol. 12. – № 2. – P. 249–279.
11. Bolsheviki Rule Meets Opposition from Every Side // The Morgan City Daily Review. – 1917, December 22. – P. 1.
12. “Boshwhacking” Campaign // New-York Tribune. – 1918, February 20. – P. 2.
13. Bryan W. J. The Memoirs of William J. Bryan / W. J. Bryan. – Chicago: John C. Winston Company, 1925. – Vol. 1–2. – 560 p.
14. Chronicling America: Historic American Newspapers [Electronic Resource] / Library of Congress. – Mode to Access: <https://surl.li/jeuxlt>.
15. Gogers W. Nothing but dry bones! / W. Gogers // Cartoons Magazine. – 1918. – № 14 (1). – P. 118.
16. Hartmann J. W. The Ukraine, a forgotten nation that may separate from Russia J. W. Hartmann // The Sun. – 1915, October 10. – P. 5.
17. Hrushevsky M. Ukraine’s struggle for self-government / M. Hrushevsky // The New York Times Magazine. – 1918, February 17. – P. 8.
18. Hrushevsky M. Ukraine’s struggle for self-government / M. Hrushevsky // The Kansas City Sun. – 1918, March 30. – P. 7.
19. Hrushevsky M. Ukraine’s struggle for self-government / M. Hrushevsky // Tensas Gazette. – 1918, April 26. – P. 10.
20. Kaminsky Y. Ukraine in US Foreign Policy Doctrines / Y. Kaminsky, O. Haran // Ukrainian Statehood in the Twentieth Century: Historical and Political Analysis (Ed. O. Dergachov). – Kyiv: Political Thought, 1996. – P. 249–266.
21. Last Week’s Visitors [Electronic Resource] // Buffalo Courier-Express. – 1914, September 14. – Mode to Access: <https://tinyurl.com/5ydbdrw3>.
22. Maxwell A. Ukrainian frontiers in Austro-Hungarian and American popular cartography, 1917–1918 / A. Maxwell // New Zealand Slavonic Journal. – 2013. – Vol. 47/48. – P. 125–153.
23. Miller D. H. My Diary at the Conference of Paris: With Documents / D. H. Miller. – New York, 1924. – Vol. IV. – 496 p.
24. One of Those Foreign Makes [Electronic Resource] // Judge. – 1918. – Vol. 75 (1927). – Mode to Access: <https://bit.ly/4alkrRc>.
25. Republic of Ukraine // Yorkville Enquirer. – 1918, February 15. – P. 4.
26. Terms of peace made by Ukraine [Electronic Resource] // The New York Times. – 1918, February 12. – Mode to Access: <https://bit.ly/4txbEVe>.
27. The German Mother Hubbard // Cartoons Magazine. – 1918. – Vol. 14. – № 1. – P. 119.
28. Tonjoroff S. After Roumania – What? / S. Tonjoroff // The Evening Mail. – 1916, December 8. – P. 12.
29. Ukraina proclaims her independence // The Washington Times. – 1918, January 28. – P. 1.
30. Warvariv C. America and Ukrainian National Cause, 1917–1920 / C. Warvariv // The Ukraine, 1917–1921: A Study in Revolution / ed. by Taras Hunczak. – Harvard, 1977. – P. 369–381.
31. Whelpley J. American Public Opinion / J. D. Whelpley. – London: Chapman & Hall, 1914. – 274 p.

32. Winter N. O. The Russian Empire of To-day and Yesterday: The Country and Its Peoples, Together with a Brief Review of Its History, Past and Present, and a Survey of Its Social, Political, and Economic Conditions / N. O. Winter. – Boston: L. C. Page & Co., 1913. – 487 p.
33. Winter N. O. The Ukraine, Past and Present / N. O. Winter // National Geographic Magazine. – 1918. – Vol. XXXIV, № 2. – P. 114–128.
34. Williams G. Spring Bonnets / G. Williams // Cartoons Magazine. – 1918. – № 13 (6). – June. – P. 791.

References:

1. Horodnia, N. (2019). The principle of national self-determination in the formation of a new world order after the Great War. *Historical and Political Studies*, 1 (64), 92–101. DOI: <https://doi.org/10.31558/2079-1828.2019.1.11>. [In Ukrainian].
2. Klynina, T. (2019). Activities of U.S. representative Douglas Jenkins in the Ukrainian People's Republic (1917–1918). *American History and Politics*, (7), 7–16. DOI: <https://doi.org/10.17721/2521-1706.2019.07.7-16>. [In Ukrainian].
3. Makarchuk, O. H., & Makarchuk, V. S. (2000). The policy of France, Great Britain and the United States toward Ukraine (1918–1921). *Bulletin of Lviv Polytechnic National University. Series: State and Army*, (408), 60–66. [In Ukrainian].
4. Pavliuk, O. B. (1996). *Struggle of Ukraine for independence and U.S. policy (1917–1921)*. Akademia. [In Ukrainian].
5. Sukhobokova, O. (2016). Ukrainian community in the USA and the Ukrainian question during the First World War. *American History and Politics*, (1), 151–161. [In Ukrainian].
6. Shamraieva, V. M. (2013). The emergence of the Ukrainian question in the U.S. foreign policy doctrine in the first quarter of the twentieth century. *Bulletin of Dnipropetrovsk University*, 20 (23), 246–251. [In Ukrainian].
7. *Accuse Serbs of cruelty*. (1916, October 27). The New York Times. <https://tinyurl.com/2w59pcfb>. [In English].
8. *Attack Arsenal*. (1917, December 17). *New Britain Herald*, (11). [In English].
9. *A chance for Poland?* (1914, September 8). *The Milwaukee Leader*, (8). [In English].
10. Biskupski, M. B. (1990). Re-Creating Central Europe: The United States «Inquiry» into the Future of Poland in 1918. *The International History Review*, 12 (2), 249–279. [In English].
11. *Bolsheviki Rule Meets Opposition from Every Side*. (1917, December 22). *The Morgan City Daily Review*, (1). [In English].
12. «Boshwhacking» Campaign. (1918, February 20). *New-York Tribune*, (2). [In English].
13. Bryan, W. J. (1925). *The memoirs of William J. Bryan*. John C. Winston Company. [In English].
14. *Chronicling America: Historic American Newspapers*. (N. d.) Library of Congress. <https://surl.li/jeuxlt>. [In English].
15. Gogers, W. (1918, July). Nothing but dry bones! *Cartoons Magazine*, 14 (1), 118. [In English].
16. Hartmann, J. W. (1915, October 10). The Ukraine, a forgotten nation that may separate from Russia. *The Sun*, (5). [In English].
17. Hrushevsky, M. (1918, February 17). Ukraine's struggle for self-government. *The New York Times Magazine*, (8). [In English].
18. Hrushevsky, M. (1918, March 30). Ukraine's struggle for self-government. *The Kansas City Sun*, 7. [In English].
19. Hrushevsky, M. (1918, April 26). Ukraine's struggle for self-government. *Tensas Gazette*, (10). [In English].
20. Kaminsky, Y., & Haran, O. (1996). Ukraine in US foreign policy doctrines. In O. Dergachov (Ed.). *Ukrainian statehood in the twentieth century: Historical and political analysis*, (pp. 249–266). Political Thought. [In English].
21. *Last week's visitors*. (1914, September 14). Buffalo Courier-Express. <https://tinyurl.com/5ydbdrw3>. [In English].
22. Maxwell, A. (2013). Ukrainian frontiers in Austro-Hungarian and American popular cartography, 1917–1918. *New Zealand Slavonic Journal*, 47/48, 125–153. [In English].
23. Miller, D. H. (1924). *My diary at the Conference of Paris: With documents* (Vol. 4). D. Appleton and Co. [In English].
24. *One of those foreign makes*. (1918, September 21). Judge. <https://bit.ly/4alkrRc>. [In English].

25. *Republic of Ukraine*. (1918, February 15). *Yorkville Enquirer*, 4. [In English].
26. *Terms of peace made by Ukraine*. (1918, February 12). *The New York Times*. <https://bit.ly/4txbEVe>. [In English].
27. The German Mother Hubbard. (1918, July). *Cartoons Magazine*, 14 (1), 119. [In English].
28. Tonjoroff, S. (1916, December 8). After Romania – What? *The Evening Mail*, (12). [In English].
29. *Ukrainia proclaims her independence*. (1918, January 28). *The Washington Times*, (1). [In English].
30. Warvariv, C. (1977). *America and Ukrainian national cause, 1917–1920*. In T. Hunczak (Ed.). *The Ukraine, 1917–1921: A study in revolution*, 369–381. Harvard University Press. [In English].
31. Whelpley, J. D. (1914). *American public opinion*. Chapman & Hall. [In English].
32. Winter, N. O. (1913). *The Russian Empire of to-day and yesterday: The country and its peoples*. L. C. Page & Co. [In English].
33. Winter, N. (1918). The Ukraine, past and present. *National Geographic Magazine*, 34 (2), 114–128. [In English].
34. Williams, G. (1918, June). Spring Bonnets. *Cartoons Magazine*, 13 (6), 791. [In English].

Taras Piatnychuk, Ph. D. (History), Major Research Fellow, Chernivtsi Museum of Local Lore, Chernivtsi, Ukraine

UKRAINE IN U.S. PUBLIC AND POLITICAL THOUGHT DURING THE FIRST WORLD WAR

Abstract. *The article analyzes the representation of Ukraine as a geographic and political space in the American press during the First World War. It examines the position of the political establishment regarding the resolution of the ‘Ukrainian question’. Particular attention is given to the activities of the Inquiry group, which prepared policy recommendations for President Woodrow Wilson’s administration to shape U.S. foreign policy at the end of the war.*

The aim of the article is to analyze the evolution of perceptions of Ukraine and the issue of Ukrainian statehood in U.S. public and political discourse during 1914–1918.

The research methodology is based on the principles of systematization, objectivity, and historicism. To examine the origins and formation of perceptions of Ukraine in the United States, the historical-genetic method was employed. A systematic analysis of the events of 1914–1918 was facilitated by the problem-chronological approach. In reviewing and comparing materials from various periodicals, as well as the positions of political figures, the comparative-historical method was used. The study also applied content analysis of the press, maps, and political cartoons, which made it possible to trace and assess the representation of Ukraine and the Ukrainian question.

The novelty of the study lies in its comprehensive and systematic analysis of the evolution of Ukraine’s image in the American public sphere during the First World War, as shaped by U.S. periodicals. The activities of the Inquiry group are examined, and its recommendations to Woodrow Wilson’s administration regarding the resolution of the Ukrainian question at the Paris Peace Conference are analyzed.

The author concludes that, despite recognition of the distinctiveness of the Ukrainian people, in the American public and political sphere Ukraine was mostly perceived as part of the former Russian Empire, and its statehood was seen as derivative of German policy. Limited understanding of the «Ukrainian question», the position of President Woodrow Wilson’s administration, and the lack of consistent support from the United States were factors that contributed to the failure of Ukrainian state-building after the Great War (1914–1918).

Key words: *First World War, United States, international politics, Ukrainian question, press, American-Ukrainian relations.*

Надійшла до редколегії: 29.01.2026